የጸጥታ ምክር ቤት

31 October 2000

ውሳኔ ቁጥር 1325 (2000)

በጸጥታው ምክር ቤት 4213ኛ ስብሰባ፤ በኦክቶበር 31/2000 የጸደቀ

የጸጥታው ምክር ቤት፤ የኦገስት 25/1999 ቁ. 1261፤ የ17 ሴፕቴምበር 1999 ቁ. 1265፣ የ19 ኤፕሪል 2000 ቁ. 1296 እና የ11 ኦገስት 2000 ቁ. 1314 ውሳኔዎችን፡ እንዲሁም አግባብነት ያላቸውን የፕሬዚዳንቱን መግለጫዎች በማስታወስ፤ በተጨማሪም ፕሬዚዳንቱ በተባበሩት መንግስታት የሴቶች መብቶችና ዓለምአቀፍ ሰላም፣ በዓለም ዓቀፉ የሴቶች ቀን ማርች 8/2000 (ክፍል/6816) የሰጡትን ጋዜጣዊ መግለጫ በማገናዘብ፤

እንዲሁም የቤጂንጉን መግለጫና ተግባራዊ መመሪያ (A/52/231) ከዚህም ጋር «ሴቶች በ2000 ዓ.ም.፡ የፆታ ዕኩልነት፣ ልማትና ሰላም ለ21ኛው መቶ ዘመን» በሚል ርዕስ የ23ኛው የተባበሩት መንግስታት ልዩ ስብሰባ ውጤቶች በሆኑት ሰነዶች የተጠቃለለውን መግለጫ በማገናዘብ፤

የተባበሩት መንግስታትን መሠረታዊ ሕግ መመሪያዎችና ደንቦች፣ እንዲሁም የጸጥታው ምክር ቤት ሕገመሠረት ለዓለም ዓቀፍ ሰላምና ጸጥታ ጥበቃ ያለበትን ተቀዳሚ ኃላፊነት በማስተዋል፤

ከጦርነት ግጭቶች ተፅዕኖ የተነሣ ይበልጥ የሚጠቁ ሲቪሎች በተለይም ሴቶችና ሕፃናት መሆናቸውንና የጦረኞቹ ጥቃትም የሚያነጣጥርባቸው ስደተኞችንና ተፈናቃዮችንም ጭምር እንደሆነ፡ ስጋቱን በመግለጽ፤ የዚህም ውጤት በዓለም አቀፉ ሰላምና ዕርቅ ላይ የሚኖረውን መጥፎ ተፅዕኖ በመገንዘብ፤

ግጭቶችን ለመግታትና ለማስወገድ፤ በሰላም ግንባታው ሒደት ሴቶችም ያላቸውን ከፍተኛ ሚና፤ እንዲሁም የነሱ እኩል ተካፋይነትና ሙሉ ተሳትፎ፤ ዓለም አቀፍ ሰላምንና ጸጥታን ለመጠበቅና ለመገንባት እንደሚጠቅምና ግጭቶችን ለመግታትና ለማስወገድ ያላቸውንም ሚና የማሳደግ አስፈላጊነትን በድጋሚ በማረጋገጥ፤

በግጭቶች ጊዜና ከዚያም በኋላ፤ የሴቶችንና ልጃገረዶችን ልዩ ችግሮች የሚያስወግዱትን ዓለምዓቀፍ የበጎ አድራጎትና የሰብአዊ መብቶችን ሕግ ሙሉ በሙሉ በሥራ ላይ የማዋልን አስፈላጊነት፤ በድጋሚ ለማረጋገጥ፤

የፊንጅ ጠረጋና የፊንጅ ጥንቃቄ ዕቅዶች የሴቶችንና የልጃገረዶችን ልዩ ችግሮች እንደሚመለከቱና ለሚመለከታቸው ሁሉ አሳሳቢነቱን አጠንክሮ ለማስገንዘብ፤

አጣዳፊው የሰላም ጥበቃ ጥረት ዕቅድ፥ በፆታ አንፃር እንዲቀየስና ወዲያውም ለፆታ ቅድሚያ የሚሰጠው የዊንድ ሆክ አዋጅና ለፆታ ተሳትፎ ትኩረት የሰጠውን ዘርፈ ብዙውን የናሚቢያ የሰላም ድጋፍን የእንቅስቃሴ ዕቅድ (5/2000/693) በመቀበል፤

በፕሬዚዳንቱ መግለጫ የተጠቀመውንና በፕሬስ መግለጫቸው መጋቢት 8/2000 የተጠቃለለውን፥ ለሁሉም የሰላም አስከባሪ ኃይሎች በሚዘጋጅ ልዩ ሥልጠና፥ በጦርነት ጊዜ የሴቶችንና ሕፃናትን ችግሮች ለማስወገድ ለተጠቀሰው የሰላምና ሰብአዊ መብት ሕግ ትኩረት እንዲሰጥ ያስተላለፉትን ማሳሰቢያ እንደገና በማጤን፤

ወታደራዊ ግጭት በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ ያለውን ተፅዕኖ ተረድቶ፥ እነርሱን መጠበቅና ዋስትና እንዲኖራቸውም ተግባራዊ ድርጅቶችን አሟልቶ በሰላሙ ጥረት ሙሉ በሙሉ እንዲሳተፉ ማድረግ፤ ዓለምአቀፍ ሰላምንና ጸጥታን ለመጠበቅና ለማጎልበት ከፍተኛ አስተዋፅኦ እንዳለው በመረዳት፤

ወታደራዊ ግጭት (ጦርነት) በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ ስላለው ተፅዕኖ አኃዛዊ ዘገባን የማጠናከርን አስፈላጊነት በመገንዘብ፤

1· ግጭቶችን ለመከላከል፥ በጥንቃቄ ለመምራትና መፍትሔ ለመፈለግ፥ በብሔራዊ አህጉራዊና ዓለምአቀፋዊ ድርጅቶችና ዝግጅቶች በሚደረገው የውሳኔ አሰጣጥ እንቅስቃሴ ሁሉ፥ የሴቶች ውክልና እንዲጨምር አባል መንግሥታትን ያሳስባል፤

2· ዋና ፀሐፊው፥ የታለመውን ተግባራዊ ዕቅዳቸውን (A/49/587) በሥራ እንዲተረጉሙና በግጭት ማስወገድና በሰላም አፈፃፀሙ ውሳኔ ደረጃም ሴቶች የበለጠ እንዲሳተፉ ያስተላለፉትን ጥሪ ያበረታታል፤

3· ዋና ፀሐፊው፥ እሳቸውን በመወከል ሥራ እንዲያስፈጽሙ ብዙ ሴቶችን በተወካይነትና በጉዳይ ፈፃሚነት እንዲሾሙ አደራ እያለ፥ ለዚህም ጉዳይ አባል መንግሥታት ዕጩዎችን ለዋና ጸሐፊው እንዲያቀርቡና በዘወትሩ የተሟላ ማዕከላዊ ማስታወቂያ ውስጥ እንዲካተት ጥሪውን ያስተላልፋል፤

4· ዋና ጸሐፊው፥ በተባበሩት መንግሥታት ኃላፊነት ከውጭ በሚከናወኑ ሥራዎች፥ በተለይም በወታደራዊ ተመልካችነት፥ በሲቪል ፖሊስና በሰብአዊ መብትና በጎ አድራጎት ሠራተኛነት፥ የሴቶችን ሚናና አስተዋፅኦ እንዲያስፋፉ እንደገና ይማጠናል፤

5· ዋና ፀሐፊው በሰላም ጥበቃው ጥረቶች የፆታዊ ተሳትፎን እንዲያቀናጁ ፍላጎቱን ይገልፃል። አመቺ በሆነበትም ሁሉ፥ የውጭ ተልዕኮዎች የፆታን ያቀፉ እንዲሆኑ ያበረታታል።

6· በሴቶች መብቶችና ልዩ ችግሮች ማስወገዱ ሥልጠና፥ እንዲሁም በሁሉም የሠላም ጥበቃውና የሠላም ግንባታውን ሥራ በተመለከተ፤ የሴቶችን ተሣትፎ ጠቃሚነት በማጉላት፤ ዋና ጸሐፊው ለአባል መንግሥታት የሥልጠና መመሪያዎችንና አጋዥ ጽሑፎችን እንዲያሟሉላቸው

ይጠይቃል። እንዲሁም እነዚህን አመለካከቶችና የHIV/AIDS ጥንቃቄ ሥልጠናን ለዘመቻው በሚዘጋጁ ወታደራዊና የሲቪል ፖሊስ ሠራተኞች፣ በብሔራዊው የሥልጠና ፕሮግራም እንዲጠቃለሉ አባል አገሮችን ይጋብዛል። የሰላም ጥበቃው ሲቪል ሠራተኞችም ተመሣሣይ ሥልጠና ማግኘታቸውን እንዲያረጋግጡ በተጨማሪ ይጠይቃል።

7· በአስፈላጊው የትራድአ መዋጮና ዕቅድ የሚከናወኑትን፤ ማለትም የተባበሩት ምንግሥታት ተራድኦ ለሴቶች፤ የተባበሩት መንግሥታት የሕፃናት ተራድኦ፤ እንዲሁም በተባበሩት መንግሥታት ከፍተኛ የስደተኞች ተጠሪ (ኮሚሽነር) ጽ/ቤትና ከሌሎችም ጠቃሚ አካላት በጋራ ከሚሰጡት አገልግሎቶች ጋር፤ በሴቶች የፆታ ችግር ለሚያተኩሩ ሥልጠናዎች፤ አባል መንግሥታት፣ በበጎ ፈቃድ፤ የገንዘብ፤ የቁሳቁስና የሙያ ዕርዳታቸውን እንዲያሳድጉ ይማጸናል።

8· በጉዳዩ የሚያገባቸው ሁሉ የሰላም ስምምነትን ሲደራደሩም ሆነ ተግባራዊ ሲያደርጉ፣ በፆታ ላይ ያተኮረ መፍትሔና የጋራ ተራድኦም እንዲኖረው እንዲጥሩ ጥሪውን ያስተላልፋል።

ሀ· ስደተኞች ወደ ሀገራቸው ሲመለሱ፣ እንደገና ሲሠፍሩ፣ ተመልሶ ለመቋቋምና ለመረጋጋት፣ ከጦርነት በኋላም ስለሚኖረው መልሶ የመገንባት ሥራ፣ የሴቶችንና ልጃገረዶችን ልዩ ችግሮች የመገንዘብ አስፈላጊነትን፤

ለ· የሴቶችን የአካባቢ የሰላም ዕቅድና ለግጭትም ስለሚያቀርቡት ሀገራዊ መፍትሔ የድጋፍ እርምጃዎች፤

ሐ· ሴቶችንና የልጃገረዶችን ለመከላከልና ሰብአዊ መብታቸውንም ለማስከበር ዋስትና የሚሰጡትን፣ በተለይም ከሕገ መንግሥት፣ ከምርጫ አፈፃፀም፣ ከፖሊሲና ከፍርድ ጋር ያላቸውን ቁርኝት፤

9· ወታደራዊ ግጭቱ ለሚመለከታቸው ሁሉ፣ ሴቶችና ልጃገረዶችን የሚመለከተውን ዓለምዓቀፍ ሕግ ሙሉ በሙሉ እንዲያከብሩ ጥሪውን ያስተላልፋል። ይልቁንም ሲቪሎች እንደመሆናቸው በተለይ እነርሱን የሚመለከቱትን ግዴታዎች፣ በጄኔቫው የ1951 ስምምነት የተጠቃለሉትን እና የ1977ትን ተጨማሪ ስምምነት (ፕሮቶኮል) ስለስደተኞች የተደረገውን የ1951 ስምምነት፣ ከዚያም የተከተለውን የ1967 ስምምነት፣ በ1979 የተላለፈውን ማንኛውንም ዓይነት በሴቶች ላይ የሚፈፀም ልዩነትን ለማጥፋት የተላለፈውን ስምምነት፣ ተለዋዉጩንም የ1999 ፕሮቶኮል (ስምምነት)፣ እንዲሁም የተባበሩት መንግሥታት ስለ ሕፃናት መብት ያሳለፈውን የ1989 ስምምነትና ሁለቱን አማራጭ የሜይ 25/2000 ፕሮቶኮሎች (ስምምነቶች) እንዲከበሩ፣ በተጨማሪም ዓለም አቀፉን የሮም የወንጀል ፍርድ ቤት ድንጋጌን አንቀጾች ልብ እንዲሉ ያሳስባል።

10· ለጦርነቱ ተካፋዮች ሁሉ፣ በፆታ ላይ ከተመሠረተ ጥቃት፤ ሴቶችን ለመከላከል ልዩ ዕርምጃ እንዲወስዱ፣ በተለይም በጦርነት ጊዜ ከሚፈጸሙ ክብረ ንጽሕናን መግሠሥና ሌላውንም ዓይነት የወሲብ ድፍረትና ጥቃቶችን እንዲከላከሉ ጥሪውን ያስተላልፋል።

11· ማንአለብኝነትን (ማን ይቀጣኛልን) ማጥፋትና የዘር ማጥፋት፡ የሰብአዊነት፣ በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ የሚፈጸሙ የወሲብና ሌሎች ጥቃቶችን ጨምሮ፡ የጦርነት ወንጀሎች ተጠያቂዎችን ለፍርድ ማቅረብ፣ የሁሉም መንግሥታት ኃላፊነት መሆኑን አጥብቆ ያስገነዝባል። በዚህም አንፃር እነዚህ ወንጀሎች በሰብአዊ መብት ድንጋጌዎች በሚከሰቱበት አንቀጽ ሁሉ ማስወገድ እንደሚያስፈልግ ያተኩርበታል።

12· ሁሉም የጦርነቱ ተካፋይ ወገኖች፣ የበጎ አድራጎትና የሲቪል መሠረታዊ ሕጎችን፡ የስደተኛ መጠለያዎችንና ሠፈራዎችን፡ በተለይም በሴቶችና ልጃገረዶች ችግሮች ላይ እንዲያተኩሩና ዕቅዳቸውንም ጭምር እንዲያከብሩ ጥሪውን ያስተላልፋል። በቁጥር 1208 (1998 ኖቬምበር 1998 እና በቁጥር 1296/2000 ኤፕሪል 2000 ያሳለፈውን ውሳኔም እንደገና ያሳስባል።

13· ትጥቅን ለማስፈታት፣ ሠራዊቱን ለመበተንና በሕብረተሰቡ ለማዋሐድ፡ ዕቅድ በማውጣት የሚሣተፉትን ሁሉ፣ ተዋጊዎች የነበሩትን የሴቶችንና የወንዶችን የተለየ ችግሮችን እንዲያጤኑና በነርሱ ኃላፊነት የሚተዳደሩትንም ወገኖች ችግሮች ከግምት ውስጥ እንዲያስገቡ ያበረታታል።

14· በተባበሩት መንግሥታት መሠረታዊ ሕግ አንቀጽ 41 መሠረት፡ እርምጃ በሚወሰድበት ጊዜ፣ በሲቪሉ ሕብረተሰብ ላይ ወሳኝ ኃይል እንደሚኖራቸው በሚገባ ለመመልከትና፣ የሴቶችና የልጃገረዶች ችግሮችንም በማጤን ተስማሚውን የበጎ አድራጎት ልዩ ይዞታ (አማራጭ) ለማገናዘብ ዝግጁነቱን ያረጋግጣል።

15· የጸጥታው ምክር ቤት ተልዕኮዎች ከብሔራዊና ዓለምአቀፋዊ የሴቶች ቡድኖች ጋር በመወያየት፡ ለፆታና ለሴቶች መብቶች ትኩረትን እንደሚሰጡ ያለውን በጎ ፈቃድ ይገልጻል።

16· ዋና ጸሐፊው፣ ጦርነት በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ ስላለው ተፅዕኖ፣ ሴቶች በሠላም ግንባታው ስላላቸው ሚና፣ ስለሰላማዊ አፈጻጸምና ግጭትን ማስወገድ ረገድ ጾታን በሚመለከት ጥናት ማካሄድ እንዳለባቸው ይጋብዛል። በተጨማሪም የዚህን ጥናት ሪፖርት ለጸጥታው ምክር ቤት እንዲያቀርቡና የተባበሩት መንግሥታት አባል መንግሥታትም እንዲያገኙት እንዲያደርጉ ይጋብዛል።

17· ለጸጥታው ምክር ቤት የሚያቀርቡት ሪፖርት፣ ምንጊዜም ለጾታ ቅድሚያ የሰጠና፣ በሰላም ተልዕኮዎቹም ሴቶችንና ልጃገረዶችን የሚመለከቱ ሌሎች ጉዳዮችን ሁሉ በተገቢው መንገድ፣ እንዲያጠቃልሉ ዋና ጸሐፊውን ይጠይቃል።

18· የጸጥታው ምክር ቤት በጉዳዩ በሙሉ ልብ ጸንቶ ለመቆየት አያወላውልም። (ቁርጠኛ ነው።)